

Experten om Laras fall: "Många gånger duckar banken"

Jönköping

Kurvan över bedrägerier fortsätter att peka uppåt.

Gång på gång hittar bedragarna nya vägar att komma över pengar.

- Det finns säkert ett stort mörkertal också, säger experten Stefan Strähle.

Befogenhetsbedrägerier där någon utger sig för att vara exempelvis banktjänsteman för att få tag i kontouppgifter ökar stort. Antalet polisanmälningar har ökat med 195 procent på fyra år, enligt Brå.

Från 4 676 anmälningar år 2020 till 13 803 anmälningar under 2024.

JP berättade i går om Lara Khatib, 43, från Huskvarna som anmält Swedbank till Allmänna reklamationsnämnden (ARN) sedan hon blivit av med pengar på sitt konto.

Hon fick ett sms-meddelande om att uppgifter behövde uppdateras. I samma sms-tråd hade hon tidigare fått sms från Swedbank. När Lara Khatib uppdaterat försvann 14 000 kronor från kontot.

Swedbank anser att hon agerat grovt oaktsamt och vill bara ersätta 2000 kronor. Lara Khatib anser att

Lara Khatib, 43, blev av med 14 000 i samband med en phishing-attack mot Swedbank. FOTO: ROBERT ERIKSSON

bedrägeriet kunnat avstyras om hon fått hjälp av banken som misstänkte bedräglig verksamhet.

Stefan Strähle har arbetat många år inom polisen med bedrägeriutredningar men driver nu Brottsofferbyrån. Han känner till en uppsjö av olika tillvägagångssätt.

- Det finns jättemånga olika sätt, men gemensamt är att de oftast sätter offren i en pressad situation så att de gör saker utan att tänka efter, säger Stefan Strähle.

Om man ändå drabbats gäller det att agera snabbt.

- Ta kontakt med banken. Banken kan stoppa transaktionen, men banken har ing-

Stefan Strähle som i många år utrett bedrägerier hos polisen arbetar nu på Brottsofferbyrån. FOTO: PRIVAT

en skyldighet att agera, säger Stefan Strähle.

Det är betaltjänstlagen som gäller och en nyckelfråga är vem som gjort transaktionen. Om det är kontohavaren som förmåtts föra över pengar har den ett sämre läge.

Om transaktionen fjärrstyrts från annat håll räknas det som en obehörig transaktion som gör att banken kan bli ersättningsskyldig. Det är inte alltid som det fungerar

- Banken kan ducka ansvaret att ersätta kunderna enligt betaltjänstlagen. Jag säger inte att det alltid är så, men många gånger försöker banken ducka, säger Stefan Strähle.

Han är också kritisk till att bankernas system ofta inte reagerar för misstänkta transaktioner.

- Enligt penningtvättlagen ska systemet flagga för uppseendeväckande summor och transaktioner, men det fungerar ytterst sällan, säger Stefan Strähle.

Har pengarna väl försvunnit studsar de oftast vidare bland olika konton och det är det näst intill omöjligt att spåra vart de tagit vägen.

Att komma åt bedragarna kan vara svårt och om någon blir dömd för penningtvätt är det ofta en person där det inte finns något att mäta ut.

Det finns sätt att förebygga att bli drabbad. Man kan ha en uttagsgräns på kontot, man kan kräva att två personer godkänner innan pengar går iväg från kontot, man kan också ha fördröjning på transaktioner.

Stefan Strähle som nyligen gick i pension från polisen driver nu Brottsofferbyrån, bland annat med att hjälpa de som utsatts för bedrägerier.

- Det är långt ifrån alla som jag kan hjälpa. Jag åtar mig uppdrag om jag tror att det finns möjlighet att få rätt mot banken, säger Stefan Strähle.

Peter Svärd
036-290 69 12
peter.svard@jp.se